

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.º

ANUNCIOS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Any 2.º

Dissapte 1 de Juny de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 61

SECCIÓ GENERAL

JOSEPH YXART

No respón al nostre propòsit investigar lo die just del naixement d' aquest escriptor, ni tampoch fixar un darrera l' altre sos fets biogràfichs més culminants. Consignant que nasqué á Tarragona, ahont conserva sa familia, y si no en la ciutat mateixa, en aquell camp espayós, florit y d' aspecte romá, son patrimoni; consignant qu' estudiá la segona enseyansa en l' Institut de sa ciutat nadiuha, y la carrera de Dret en la Universal barcelonesa; consignant axí mateix que tant com bon estudiant, aplicat y entés, prometé ser advocat sense vocació, sense travessura, sense malicia, sense gust pera crearse una posició á la esquena de la gent tossuda que pledeja, casi bé ho haurém dit tot.

Sols un detall pintoresch deuriam agregar, y que á mi á lo menys vá ferme molta gracia la primera volta de saberlo. Yxart ha servit, sino al Rey, á la República. La quinta del 73 l' agafá de ple á ple com á tantes d' altres joves fills de bona familia, y fou obligat á vestir l' honorós uniforme (ja sabem que 'ls uniformes sempre son honorosos) de infanteria de Marina.

Y vet' aquí com aquest dato 'ns revela l' edat justa del escriptor: si al any 73 tenia 'ls vint anys que s' exigian per anar al servey, ara 'n contarà trentaset; lo qual val tant com dir que ara 's troba l' senyor Yxart en la flor de l' edat y en l' esplendor de son talent.

Axí haurá d' imaginársel qui de vista no l' coneiga, que serán alguns, per més que no hi haurá ningú que no l' coneiga de nom ó que no haja tingut ocasió de saborejar algun de sos admirables escrits. Yxart físicament, es una figura simpática. Alt, esprimatxat, de cabell ros y encrespat, d' escas bigoti, mirada intel·ligent y nas fi, que serveix sempre de sustentácul als lentes. Casi constantment veuréu dibuxarse en sos llabis la mitja rialleta, indefinible mescla de bondat y de malicia. Sol portar bolet y capa madrilenya. No se si degut á que durant l' estiu dexem de véurens, se no puch pas imaginarmel d' altra manera: sempre ab capa y bolet.

Sa conversa dona gust de sentir, versant per regla general sobre crítica literaria y artística.

Ab l' estreno de una obra teatral, ó l' exhibició d' un quadro, ó la publicació d' un llibre, ja té tela tallada pera conversar agradablement, descubrintvos sense la més mínima pedanteria—ell aburreix de cor tot lo que put á enfátich—punts de vista plens d' una gran amenitat y emitint judicis de una justesa verament pasmosa.

Y axí es també quan agafa la ploma y la fa correr sobre 'l paper. La ploma es sempre en las sevas mans una obedient y fidel servidora de sa voluntat y de sa inteligencia. No tingau por que 'l crítich sé dexi portar may pe 'l vol desordenat de la ploma, tant propens á enlayrarse com á abatres, segons las foras del incaute improvisador, incapás de imposarse una pauta y de recórrela ab pas ferm y segur. No; Yxart que té una exquisita percepció, que al primer cop d' ull sab descubrir los punts flachs de una obra ó 'l nus de sas bellasas, madura sos judicis y una volta 'ls emiteix, ja hi podeu pujar de peus.

Podréu diferir d' ell alguna volta, ja que sobre gustos, segons diu l' adagi, no hi ha res escrit; però sempre hauréu de regonéxer en los estudis crítichs de n' Yxart una gran solidés de judici, una poderosa perspicacia, un esperit molt obert, una tendencia modernista verament seductora.

Ni ell s' entusiasma gayre bé may, ni intenta tampoch entusiasmar al lector. Davant de l' obra mestra, vos parlará ab una admirable serenitat de judici, y en lloch de frases encomiásticas, en lloch d' exclamacions laudatorias, en lloch de hipérboles més ó menys adozzenadas, vos donará conceptes apropiats,

justos, exactes. Axí també, davant de la producció mitjana ó senzillament dolenta, no espereu la depressió, 'l despreci, ni l' abominació..... tot lo més qu' en tal cas se permet es l' ironía; en lloch de l' horripilant estocada, la lleugera punxadeta que fa somriure; en lloch de la bofetada ignominiosa que revolta, lo carinyós copet que 'l pare ó 'l mestre donan á l' espatlla del noy que ha fet una entremaliadura, dihentli:

—Vaja, per aquesta vegada, quedas perdonat; però no hi tornis may més.—

La reputació de Yxart com á crítich es sólida y extensa. Desde que Federico Balart ha enmudit, dedicant aquella ploma privilegiada, que tant havia lograt recrearnos, á firmar prosáicament la nómina oficial, ningú d' Espanya pot disputar á Yxart lo primer lloch en la materia. Sens haver exit de Barcelona, ha lograt Yxart ser conegut y considerat en lo resto d' Espanya, y fins fora de la Península. No hi há escriptor á Madrid que no 'l favorezca ab las sevas obras, considerantse molt honrat ab los judicis del reputat crítich catalá. Ixart es sincer, es íntegre. Molts cops, per no haver de dir lo que sent, callará, s' abstinirá de jutjar l' obra que se li remet; però aquest calculat desdeny recaurá sempre en produccions migradas que no merexen ni la tinta que s' hi esmersa. A las que per un ó altre concepte son dignas de la pública atenció, consagrará sos judicis leals, imparcials, superiors á tota consideració de amistat ó simpatía personal.

Ab sos treballs en la Premsa y en lo llibre, principalment ab sos volums *El año pasado*, verdaders resums anuals de la vida literaria y artística de Barcelona, ha contribuít Yxart, com lo qui més, á la cultura de nostra capital. Tothom recordará la brillant campanya que, afrontant preocupacions molt arreladas, sostingué Yxart contra certa escola inflada y declamatoria ensenyorida de la escena, ahont lograva ovacions que ratllavan en escandalosas. Los articles crítichs de Yxart tiraren per terra en un instant tots aquells monuments de cartró. Un actor famós, tant per sos llampechs de geni com per sa desidia fenomenal, acabá per dir:—Lo qu' es jo á Barcelona ja no hi torno.—

Y no será porque Yxart, sempre respectuós, hagués pogut oféndrel en sa dignitat personal, ni en sa dignitat de actor, sinó porque explicadas y posadas en clar las causas que produhían la sugestió del públich, aquest se mostrá més resistent á dexarse sugestionar. Lo crítich li havia obert los ulls.

Peró Yxart, á més de crítich, es un excelent escriptor, qu' es una viva llástima que no 's prodigui més de lo que ho fá. En alguns dels citats volums de *El Año pasado*, y á tall d' intermedis, s' hi llegeixen articles literaris, pinturas de llochs, narracions y estudis verdaderament magistrals. Recordo, entre altres, la descripció de un viatge de Reus á Tarragona, qu' es un portento de color y de llum; la pintura de un castellet ran de la platxa tarraconense, qu' es una marina insuperable; un famós article titulat *El brindis*, que no 's desdenyaría de firmarlo 'l famós *Figaro*, y un estudi sobre la rahó de ser del catalanisme literari, tan nutrit de doctrina, que 'l numerós esbart dels cultivadors de nostra llengua materna podríam alsarlo davant del món enter com la nostra bandera y la nostra justificació més complerta.

J. Roca y Roca.

URGEIX REMEY

Los escandols y avalots que produheix la cobranza de les cédulas en uns pobles darrera 'ls altres de la provincia, amenssa convertirse en una verdadera questió d' ordre públich. Pensis que tot just l' Arrendatari ha comensat á volguer fer embarchs, y ja n' hi ha hagut á Sta. Eugenia, á Sant Gregori y últimament á Banyoles, tots ells en proporció ascendent y qui sab lo que se 'ns espera per endevant.

Axó, que ho veyan venir totes les persones de sa criteri, que per cent vegades ho havia previst y avi-

sat la major part de la premsa periódica de la provincia; axó no deu venir de nou á les autoritats, ni fins al mateix Govern, puix ben clar ho anunciá á les Corts ja fa temps algun dels diputats per la provincia.

Y no 's digui que 'l poble lo que vol es resistirse al pago d' aquest impost, no: perque si be es veritat que á tothom en general li sab greu d' haverse de traure diners de la butxaca, le poble de nostra terra paga y ha pagat fins ara ab regularitat totes les altres contribucions y tots los altres impostos, sense que manifesti contra ells la resistencia que ara fa á pagar les cedules y sense la excitació y animositat que aquest impost li produheix avuy y que may fins al present li havia produhit.

Lo que hi ha es qu' avuy l' impost de les cédulas está arrendat y que l' Arrendatari está interessat en ferlo produhir lo més possible, puix aquest es son negoci, y embarrassantlo per axó les disposicions que regulan la seva imposició y cobranza, s' ha manejat com ha cregut convenient pera prescindir de elles y n' ha prescindit, sense que 'ls pobles ni 'ls contribuyents hagin trobat amparo en sos drets sino més aviat dificultats y obstacles en los encarregats d' ampararlos.

Lo mal vè de lluny y en son die ho ferem present desde aquest mateix setmanari á qui corresponia. Tothom sab que en la inmensa majoria dels pobles de la provincia l' Arrendatari de les cédulas no passá á domicili dels contribuyents les fulles declaratories qu' aquest han d' omplir y qu' han de ser la base del padró segons la ley, pera formar los padrons corresponents al any 1894-1895. Los padrons formats per l' Arrendatari, sense aquella base legal y per lo mateix á son arbitre y á son gust, no podian, ni devian en consecuencia esser aprobats per la Administració d' Hisenda. Y no obstant axó, no obstant les reclamacions presentades tant per ajuntaments com per particulars, tots aquells del padrons que han sigut exposats al públich, han sigut aprobats per la Administració, sense que tinguém noticia de que se 'n hagi anulat ni un tant sols.

Aquesta complacencia de la Administració es lo que havia donat ales á l' Arrendatari pero obrar á son albir y lo que ha produhit la animositat contra éll per part dels pobles y dels contribuyents.

No 'ns entretindrem en fer veure lo gran nombre d' abusos y exigencies indegudes de la Empresa arrendataria, ni tampoch en exposar com han estat resoltas algunes de les reclamacions, qu' haurien sigut innumerables si á la generalitat no 'ls hi hagués sigut més costós ferles, que pagar lo que indegudament se 'ls imposava. Basti dir que hi hagué temps en que la Empresa se considerava omnipotent y que 'ls contribuyents havian perdut tota confiansa en los representants de la administració, temps que precisament coincidixen en gran part ab la presencia en les oficines d' Hisenda d' un Inspector, al qui 'l públich doná en mirar com lo puntal més ferm de l' Arrendatari de les cédulas: temps en que s' aprobavan tots los padrons formats per l' Empresa, estiguessin fets del modo qu' aquesta hagués volgut.

Avuy la aprobació dels padrons per la Administració d' Hisenda es un fet consumat y 'l Delegat actual en la provincia, que res te que veure ab lo qu' havia succehit avans de pendre possessió del càrrech, no té facultats pera desfer lo que feren sos antecessors.

Pero creyém que está en lo cas de poderse fer ben càrrech de quines son las causes productores del conflicte de les cédulas, y á la vista d' elles informar á la Superioritat lo convenient pera resoldrel.

Urgeix lo remey, si 's vol tornar la calma al esperits y evitar potses á la provincia dies de dol.

Si la Empresa va fer los padrons malament, si la Administració va aprobarles sense dever ferho, si la exigencia de les cédulas segons aquestos padrons mal fets es la causa originaria y principal del conflicte: cuydi 'l Sr. Delegat de Hisenda, cuydi les Autoritats totes, cuydin los representants en Corts de la provincia, de ferho veure axis al Govern y obtenir d' éll

que mani se tornin fer los padrons, ajustats á les disposicions legals, ó que dicti qualsevol altre disposició que, trayéntlosi tota forsa y eficacia, ampari als contribuyents en sos drets; y tinguin desde ara 'l convenciment que si 'l poble veu que s' obliga á la Empresa á cumplir lá ley y se fa justicia á les seves reclamacions, tota resistencia s' acabarà y 'l impost de les cédulas tornarà á ser com avans una contribució com qualsevol altre.

J. B. Y S.

TELEGRAMES

A proposit de lo succehit á Banyoles ab motiu de la cobranza de les cédulas, lo Sr. Comte de Serra, senador per la provincia, posá los telegrames següents:

Ministre d' Hisenda, Madrid. Contra la continuació dels escandalosos abusos y atropells de la empresa arrendataria de les cédulas de Gerona, han protestat debades los pobles, essent generals les exclamacions per lo desamparo de la Administració. Per haverhi hagut un esvalot á Banyoles y estar l' orde públich amenassat, hi han acudit forses de la Guardia Civil. Li prego ab tot interés disposi sien degudament amparats per la Administració los drets dels contribuyents y se posi d' una vegada terme á les desmasies de la Empresa.

Rigau, Governador, Gerona. Li crido la atenció sobre 'ls abusos y atropells atribuhits á la empresa arrendataria de les cédulas, que tant general y justa excitació han promogut, y li prego en nom dels pobles que sigan degudament amparats los drets del contribuyent contra les desmasies de la Empresa qu' ha provocat conflictes com los de Banyoles, produhint alarma general.

Alvaro Solano, Gerona. A instancia del Ajuntament y poble de Banyoles, li prego suspengui los embarchs per les cédulas y que s' amparin los drets del contribuyent contra les desmasies de la Empresa arrendataria, que tant generals protestes han áxecat.

CRÓNICA

EXTRANGER

Los xinos de la illa de Formosa s' han revoltat, y no volent subjectarse á la soberania del Japó, s' han constituhit en república, notificantho á les potencies europees; aquestes se mantenen en actitud aspectant, sense que á l' hora d' ara se sápigat encara que pensan fer los japonesos.

S' han fet á Italia eleccions generals havent surtit triomfant lo govern de Mr. Crispi, lo qui tindrà en la Cambra uns cent vots de majoria. L' oposició no obstant es molt séria, puix reunirá prop de 200 vots. Interessa senyalar que han sigut elegits 15 socialistes.

Lo vapor «Dom Pedro» que feya viatges del port de l' Havre al Riu de la Plata, y que havia sortit del primer de dits punts lo die 20 de Maig ab 49 tripulants y 80 passatgers s' ha perdut, per explosió de la màquina segons se creu, havent mort ofegades més de cent persones, puix que sols s' han salvat lo capitá y 25 tripulants.

Dos fenómenos naturals d' importancia han succehit; l' un á Suissa y l' altre á Fransa. Lo primer ocorregué diumenge passat á les 5 de la tarde á Lanterbrunnen (Oberland bernés) y consistí en l' esclavissament d' una enorme quantitat de roques, que te esbarrats als pobles d' allí prop; l' altre ocorregué en lo llit del Canal d' Orleans en lo quin s' ha obert un xuclador, per ahont s' ha escorregut l' aygua dexant lo canal en sech. Fins ara no s' ha pogut omplir lo xuclador per mes esforços que s' han fet.

Ha mort als Estats Units d' América Mr. Gresham, secretari d' Estat de dita República, á quina presidencia havia sigut candidat.

ESpanya

D' ensá de la mort del gefe insurrecte Martí, poch més de nou ha succehit á Cuba. Alguns focs de poca importancia y la noticia d' haver surtit algunes partides en lo Camagüey son les úniques noticies qu' hi ha. Perxó 'l Govern no 's descuyda y á mes dels soldats de cavall que va demanar en Martínez Campos y están á punt de marxar, s' assegura que cridarà al servey á tots los de la mateixa arma qu' estavan ab llicencia ilimitada y al restant dels 20.000 homes excedents de cupo, al objecte d' organisar cossos de voluntaris pera cubrir les baixes d' aquell exércit, proposantse ademés tenir amanit un nou cos expedicionari per quan s' hagin acabat les épocas de les plujes. De dita illa torna lo general Salcedo, tant conegut en nostra ciutat, que manava allí una divisió, haventse nomenat pera substituhirlo al general Mella, que ja hi va fer la guerra passada.

Ha mort á Berlin lo Sr. Isaac Peral, de qui tant se parlá fa algun temps á proposit de sos treballs de navegació submarina. Son cadavre ha sigut portat á Madrid ahont ha sigut enterrat. Fos lo que 's volgués l' exit de son submari, no hi ha dupte que 'l Sr. Peral era un home de ciencia y mereix lo respecte de sos concitadans.

Com si pesés sobre la nostra marina la fatalitat, no podem exir de desgracies. Lo canoner *Tajo* se 'n ha anat á fons devant del port de *Passages*, salvantse nadant tots sos tripulants, menos un que 's negá, y 'l canoner *Pinzon*, qu' havia de anar á Cuba, no pot anarhi per haver suferit fortes averies. Si no tenim mes sort ab les llanxes que s' están construhint, perilla que no podrém enviar á Cuba cap barco de la classe dels qu' allí més hi convenen.

Per lo demés res de nou: avansa la discussió dels pressuposits; En Ruiz Zorrilla s' ha retirat á Tablada, y 'ls republicans unitaris tractan per centésima vegada d' unir-se y formar un sol partit, cosa que per moltíssimes rahons los hi es més difícil que trobar la quadratura del círcul.

CATALUNYA

A la fi 'l Govern ha regonegut que 'l Dr. Ferrán sab fer *suero* antitífèric y l' ha autorisat pera vendre. Es una bona noticia pera les nostres families, ja que no era sempre facil ni possible enviarne á buscar á Fransa.

Noticies

Oficials

Butlletí Oficial del 27 de Maig.—R. D. del 10 de Maig de 1895 declarant oficialment organizada la «Cambra agrícola de La Sella y pobles comarcans».

AJUNTAMENT.—(Sessió extraordinaria del die 29 de Maig). Presidida per l' Alcalde y ab assistencia de nou regidors fou llegida, aprobada y firmada la acta de la anterior.

Se prengueren los següents acorts; Passar á la Comissió corresponent la petició del Banch de Barcelona invitant á l' Ajuntament á contribuir á la suscripció pels náufrechs del *Reina Regente*.

Concedir varis permisos d' obres y dexar sobre la taula lo demanat per D. Francisco Viola.

Id. de posar una màquina de vapor en una casa del carrer de la Barca, á Salvi Piferrer.

Passar á la Comissió una instancia del president de la Audiencia demanant millores en lo local d' aquesta.

Arreglar los banchs de la Rambla y demanar al Governador Civil que 'ls agents d' ordre públich vigilin dita Rambla.

Y nombrar agent á Madrid á D. Benet Lupresti.

L' Alcalde, contestant á una pregunta del Sr. Carreras, manifestá que l' assumpto de les muralles está á informe del ram d' enginyers militars de la provincia.

Nostre estimat y distingit amich lo ferm catalanista D. Joan J. Permanyer ha sigut elegit President de l' Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona.

Rebi nostre amich la mes coral enhorabona.

—Dijous passat á las cinch del mati contragué matrimoni en la Capella de Nostra Sra. de l' Esperansa en la Iglesia Catedral nostre bon amich y consoci D. Miquel Gaspar ab la bella senyoreta D. Francisqueta Marfil. En lo tren del mati del mateix die sortiren pera Barcelona y Valencia. Rebin nostre enhorabona y 'ls hi desijem una lluna de mel interminable.

—Agrahim á la societat *Las Odaliscas* la invitació de que nos han fet obsequi pera el ball de societat que tindrà lloch en sos salons diumenge dos de Juny.

—Lo dissapte passat al mati entregá son ánima á Deu nostre ben volgut amich y pare del Secretari d' aquest Centre, En Narcís Vinyas y Serra. Feya ja alguns anys que 'ls contratemps y desgracies de familia l' hi havian produhit una grave malaltia, que ha acabat per minar sa forta naturalesa y portarlo al sepulcre. Era En Vinyas un caracter franch y agradable distingit per son amor á les lletres, circumstancies qu' havian fet del seu rera-botiga, lo punt de reunió de tots los aficionats á treballs-intelectuals que vivian y acudian á Gerona, punt de reunió qu' anyoran encara tots los que tenian la costum de concorrehí. A n' ell se deu la publicació de la *Revista de Gerona*, que compta ja ab prop de vint anys de existencia, y que tant diu en favor de la illustració de nostre ciutat, y se 'l trobava sempre á punt d' ajudar ab son concurs y ab ses energies tot lo que en aquest sentit se feya á Gerona, havent pertenescut diferents vegades á la Junta de la *Associació Literaria*, en quins Certamens havia sigut premiat com á conreador de la poesia. Acompanyém de tot cor á la seva familia en son dolor per tant trista perdua, essent de creure que Deu haurá premiat ab la gloria eterna sos sentiments fonda y sincerament cristians.

—Lo mateix die á la tarde morí á Tarragona, sa ciutat nadiua, l' eminent critich y notable escriptor catalá En Joseph Yxart y Moragas. N' Yxart ha mort en la flor de la potencia intelectual, quan ab prou feynes havia cumplert quaranta dos anys, y ab tot son nom era ja conegut y respectat en tot Espanya y fins fora d' ella. Havia format part del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona, presidit l' Ateneu de la mateixa ciutat y dirigit la biblioteca *Arte y Letras*. Entre sos llibres y treballs sobresurten los continguts en los volums que publicá durant cinch anys ab lo titol *El Año Pasado*, en lo quins se donava compte y s' apreciava tot lo moviment intelectual y artístich de la capital del Principat, lo llibre titolat *Fortuny* de la Biblioteca *Arte y Letras*, y 'ls estudis sobre *El Arte escénico en Espanya* que escrivia en la *Vanguardia*, haventse publicat lo primer volum y dexant malaguanyadament sense acabar lo segon.

L' Yxart, á més, era un patrici entusiasta y havia prés part en lo renaxement de les lletres catalanes publicant en catalá alguns treballs en *La Renaixensa* y *La Ilustració Catalana*, varies poesies, y 'l magnífich prólech á les composicions de 'n Guimerá. Pero més encara que aquestos treballs, justifican son amor á Catalunya alguns dels escrits en castellá de sos llibres *El Año Pasado*, especialment aquells en que s' ocupa l' legitimitat del us de la nostra llengua, y en que estudia lo modo d' ésser de les Societats de Excursions y sos profitosos resultats.

En altre lloch d' aquest número publicuem l' article que li va dedicar en l' *Ilustració Catalana* En Joseph Roca y Roca, pera acompanyarhi son retrato, y en la secció literaria, una de les seves poesies catalanes.

¡Deu lo tinga al Cell!

—Ab motiu d' haver comparegut á Banyoles los agents executius de la Arrendataria de cédulas, se mogué en dita població lo dissapte passat un esvalot mayuscul, vegentse obligats los dits agents á tancar-se á la casa de la vila, d' ahont no sortiren sino després de llevarse les insignies y despullarse de les armes que portavan en presencia del poble, pera emprendre altre vegada lo camí de Gerona sense haver fet res.

No pará aquí la cosa. Sino que havent acudit á dita vila lo diluns següent algunes forses de la guardia civil, lo poble s' alarmá

altre vegada presumint que 's tractava de que hi tornessen los atudits agents y fins registrant los cotxes qu' arrivavan á la vila, per si n' hi havia algún. L' excitació era tan general y tan forta que les autoritats locals se consideraren impotents pera dominar qualsevol conflicte que pogués ocorre, avisantho axis al Governador Civil y anunciant les seves dimissions. Aquesta superior autoritat ab lo comandant de la Guardia Civil anaren tot seguit á Banyoles, oferint que 's feria justicia y que de moment quedaven aplanats los embarchs, retirantse de la vila les forses de la guardia civil. Lo poble victorejá al Governador y al vespre hi hagué serenates y sardanes.

Aquestos fets, y 'ls altres qu' hem anat anotant, demostran que, pesi á qui pesi, es molt difícil fer entrar lo clau per la cabota.

—Llegim en *L' Olot*. Diumenge passat una numerosa comissió del «Centre Catalanista», ab son President don Joseph Esquena, passá á la vila de Besalú. L' objecte que aquesta comissió portava, era posarse d' acort ab aquell Municipi sobre la manera de traduhir á la práctica 'ls oferiments que anteriorment aquest havia fet, essent arcalde don Miquel Cambó y en contestació á una comunicació del esmentat «Centre Catalanista», de portar son concurs á la excepció d' una urna en que donar digna sepultura á las cendras del compte Tallaferro, que 's troban en la Basílica de Santa Maria de Ripoll.

La comissió visitá á don Pere Lladó, actual digne Arcalde d' aquella vila, á don Miquel Cambó, individuo del municipi y ex-arcaldé, firmant del ofici de que hem fet referencia, á don Francisco Surós, individuo electe per lo próxim quatrieni y altres varis distinguidas personas, quinas se mostraren totes plenas d' entusiasme per aquesta noble idea, reconeguent que Besalú deu aquesta mostra de veneració á la memoria de son ilustre passat.

Lo fons de la proposició que 'ls comissionats del «Centre Catalanista» d' Olot feren als representants de la vila de Besalú, 's pot circumscriure en los següents ratllas, que sintetisan l' objecte de la visita.

Los venerables restos del compte de Besalú Bernat Tallaferro, progenitor de la dinastia dels Comptes de Barcelona y reys d' Aragó, ja que no descansan en sa casa payral, per lo menos deuen descansar dins una pedra arrancada de las pedreras de Besalú, sa patria nadiua.

La capital del comtat d' aquest títol, tan gloriós per sa historia, deu prestar un tros de sas entranyas ahont pugint dormir en pau las mortals despullas del que fou son senyor.

Una generació corrompuda y desenfrenada s' atreví á profanar las venerandas reliquias de nostras grans homes; mes la generació actual, afanyosa de reparar tal ignominia, á la veu d' un gran bisbe recull amorosament las cendras espargidas y las hi construheix sumptuosos sarcófachs que coloca en lo mateix temple ahont volgueren reposar, de nou reconstruhit per la pietat y patriotisme dels bons catalans.

Los habitants del antich comtat de Besalú, no volent fermos sorts á la veu de la patria y de la conciencia, també hem de contribuir á eixa gran obra de reparació. Entre tans altres, lo comte Tallaferro, també fou pertorbat en la pau de la tomba y es á nosaltres, sos vassalls naturals, á qui correspon més directament sa reevindicació. Besalú, la capital histórica del comtat d' aquest nom, pot suministrar la primera materia, lo bloc d' alabastre que 'ls artistas de la capital moderna, la vila d' Olot, s' encarregarán de tallar, pulir y adornar ab lo producte de son geni y de sa fantasia. Los amants de la terra ja s' encarregarán (y ben poch los hi ha de costar) de promoure l' entusiasme é interessat en la obra á las entitats y personas de bona voluntat que tindran á honra contribuhirhi.

Aquest pensament fou aprobat en totes sas parts, proponentse, dits senyors, sometrel á l' aprobació de sos companys de municipi, ab la seguretat de que serán igualment de son parer. De la part executiva y com á representant del «Centre Catalanista» d' Olot, ne quedá encarregat lo senyor Cambó, qui prometé activar l' assumpto, pera que avans de gayres dias sigui remés lo bloc d' alabastre sobre 'l qual comensarian los treballs, quals plans están ja ultimats.

Sumament complascuda 's retirá la comissió del resultat de sa visita y desde aquestas planas tenim encárrech especial de donarlos las més expresivas gracias per totes las atencions que envers ella mostraren.

—Diu *La Renaixensa*.

En la antiquíssima iglesia de Sant Pere de Tarrassa, ab ocasió de certas obras de restauració que 's portan á cab en la mateixa, han tingut lloch interessants descubriments arqueològichs, consistentes en unas pinturas al fresch en lo mur interior de devant de la porta d' ingrés, ahont hi havia colocat un altar ab tauleta, subjectat á la paret per medi d' uns tascons. Al ésser aquets arrancats, s' escrostoná la paret, apareixent allavors, sola l' arrebossat, ditas antigas pinturas. Amagadas aquestas, desde bastants anys, per una capa d' argamasa d' uns tres centímetres de gruix, se troban avuy en mol mal estat. Forman aquelles pinturas varis compartiments, dividits horizontalment per medi de faixas ab fullatges ondulats á modo de *postas*, contenint los següents assumptos: Sant Pere, la Mare de Deu en son primer dolor, lo Devallament de la Creu, Santa Lluçia ab dos àngels á cada costat, la mort d' un personatge en son llit, rodejat de figures y altres assumptos dels que sols ne quedan alguns fragments. Pot atribuhirse al sigle XIII ó al següent aquesta interessant obra d' art, dominant en la composició 'ls colors vermell de mangre, groch y negre.

Major importància te 'l descobriment que s' ha fet en l' àbside de dita iglesia. Sota una capa de morter han aparegut altres pinturas murals més antigues que las referidas, y al ésser atacadas aquestas per los encarregats de la restauració de la iglesia se descobriren unas hornassinas ó capelletes; dues en la part superior del àbside, y quatre á sota d' aquestas, formadas per uns archs contrats sostinguts per columnetes de diferentas formas en llurs canyas y diàmetre, y ab típicchs capitells en sa major part. Lo fons de ditas hornassinas aparegué exornat ab pinturas. Las que adornan las duas capelletes superiors contenen una figura humana cada una, y en las de las quatre inferiors, las representacions alegóricas dels Evangelistas, segons semblan indicar l' àngel, lo bou, etc., que en ellas s' hi figuran.

Finalment sota la ara del altar major, al ésser aquesta separada, aparegué una altra ara, tal vegada la primitiva, donchs son estil es romànich, com ho son també las citadas pinturas del àbside.

Creyéim del cas que se salvin á tota costa tan interessants testimonis de nostre vell art regional y que una restauració poch entesa no malmeti lo que 'ls sigles han respectat. Sabém que alguns facultatius aniran á examinar las pinturas descubertas, pera traurèn fotografias ó dibuixos: y que 'l «Centre Excursionista» ha comissionat alguns de sos individus pera igual objecte.

També se 'ns ha informat de que 's tracta de destruir lo vell castell dels senyors de Egara (Tarrasa) aprofitantse la pedra pera construhir un pont prop de dita ciutat. Si aixó es cert, y pot en son cas evitarse, creyéim que 's farà un bon servey á la historia d' aquella antiga ciutat, mereixent qui salvi de la destrucció que la amenaça á dit monument, l' aplauso de tota persona amant de la verdadera cultura y de nostres recorts històrichs.

—A honor de son patró St. Lluis, la Congregació de la Inmaculada Verge Maria y de Sant Lluis Gonzaga celebrarà demà diumenge en la iglesia dels Dolors, les funcions següents:

Al mati, á les 7, missa de comunió general ab plática que dirá lo Rt. D. Joaquim Vallés y Rigau, y á dos quarts de deu ofici solemne, fent lo panegírich del Sant lo R. P. Joseph M.ª Pareda, S. J.

A la tarde á les 6 se cantarà lo trissagi Mariano, composició de D. Eduart Frigola. Sermó per lo R. P. Lluis I. Fiter S. J. Benedicció solemne é Hymne á St. Lluis, composició també del mateix Sr. Frigola.

—Son moltes les obres catalanes que 'ns ha donat á conèixer la companyia que actua en nostre Teatre principal, baix la direcció del intelligent primer actor senyor Arolas.

Segons hem vist en los cartells, próximament s' estrenarà lo drama catalá *Maria-Rosa*, traduhit al castellá.

Azis com felicitém al senyor Arolas per lo bon acert en escriure les primeres, nos lamentem de que no l' hagi tingut ab lo drama del eminent Guimerá.

—Ha dexat de publicarse lo setmanari regionalista *La Opinió escolar* de Vilafranca. Sentim verament la desaparició del estimat colega.

—Se han quexat alguns periódichs de la localitat del poch reparo que te l' amo de la exposició de figures de cera de la plassa de Sant Agustí, permetent la entrada en lo reservat á criatures. En altre població que no fos Gerona, ja s' hauria imposit un correctiu al que axis obra, mes aquí tot se pren á la fresca y ja poden cridar los periódichs: la cosa continuarà de la mateixa manera.

—J. LLINÁS Y C.ª—BANQUERS.—*Ciudadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Borsa. Obran comptes corrents ab interés.

—CASA D' ESTALVIS DE GERONA.—*Ciudadans* 16, y *Llebre*, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3.50 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, dijous y dissabtes de 9 á 1 y 'ls diumenges de 10 á 12.

Pera les devolucions los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

VARIETATS

La illa Formosa.

Ab motiu d' haver pres possessió d' aquesta illa l' almirall Tabayama en nom del govern japonés, creyéim d' interés donar algunes noticies als nostres llegidors referents á la illa Formosa.

Se creu que fou descoberta pels xinos l' any 1430 y que llavors li donaren lo nom de Thai-Wan.

Los japonesos, en la Edat mitjana, enviaren moltes expedicions á Formosa pera trabarhi relacions mercantivoles, fundaren algunas colonias en la costa septentrional y, per fi, l' any 1624 ocuparen una gran part de son territori.

Los holandesos, atrets per la fertilitat de la illa, obtingueren permis del Japó pera establir una factoria en una de las petites illes que hi ha á la entrada del port de Thai Wan y allí hi construhiren (any 1641) lo fort anomenat de Zelandia.

Azis estavan les coses quan los japonesos abandonaren la illa, deixant senyors d' ella als holandesos, los quins seguiren explotant del modo que 'ls fou possible fins al any 1661, en lo quin foren trets pel pirata Tebing Tchig-Kunh. Aquest dominá la illa Formosa fins que en 1683 la ocuparen los Xinos definitivament.

Corre tota la illa de N. á S. una serralada anomenada Ta-Cham (Montanya gran), quins cimls s' afican en la regió de les neus perpetues. Lo pich més alt lo forma la serra de Mu Kang Cham, que s' troba al N. E. de Tai-Wan (nom de la ciutat principal de la illa).

Altres dos serres hi ha de molta importància, la de Kuen-Chug-Cham (montanya d' aygua bullenta), ahont naxen ab gran impetuositat varies fonts d' aygues termals, que després de llansarse per les pendents van á formar un llach de sexanta ó setanta kilometres de circuyt. Una altra montanya notable es la anomena Licuhuang Cham (montanya de sofre), de quin peu ne surten flamarades.

Lo cim major de la illa es lo Nieu-chao-Khy. Aquesta illa fou coberta pel mar l' any 1782 á conseqüencia d' un fort terratremol. Dotze hores permanesqué sumergida y la capital quedá quasi arrunada. Los barcos que hi havia al port, ó desaparegueren engolits per la mar ó s' estrellaren topant los uns ab los altres.

Lo clima es benigne y la terra fertíllissima. Produheix arrós, mill y blat en molta abundancia y de bona qualitat.

Entre altres llegums, produheix la colocasia ó azum y ademés totes les fruytes de la India, com taronges, ananes, cocos etc.; hi llevant ab abundancia les fruytes d' Europa, com los préssecs, abrecochs, figues, rahims, xindries de gust saborós, etc. Produheix també sucre, tabaco, pebre, cánfora, té y fusta d' aloe.

Los animals doméstichs son lo bou y 'l búfalo que servexen pels treballs de la terra. Los cavalls son petits. Lo bestiar de llana hi es abundant pero no 'l porquí. Los boscos están plens de faysans é hi ha molts micos y cervos.

Dona axi mateix molta sal y sofre excelent. Los primitius habitants tenen lo color negre dels malayos y la fesomia dels xinos. Viuhen en tribus que parlan diferents dialectes y habitan cases construïdes á estil xino: vestexen túnica de pell de ciervo y un casquet punxagut fet de fulles de palma qu' adornan ab plumes de faysá o de gall.

Alguns, més adelantats, portan una especie de calces que 'ls hi arriban fins á genolls y viuhen en barraques de fusta y de tapia.

En les montanyes y en los boscos del interior hi viuhen rasses salvatjes no demenyades jamay pels xinos.

Les tribus tenen sos capdills, y aquestos administran justicia y repartexin premis als més destres en correr y en manejar l' azaganya, armá que 's llenya y en quin maneig son molt destres.

Los premis consistexen en diferents permisos, com per exemple, pintarse 'l cos, tenyirse les dents de negre y portar penjays de cloca de marisch y de pedres fines.

Lo govern xino pera afavorir la colonisació, donava terrenos als qui volguessin establirse á la illa Formosa, y com la vida hi es barata y 'l clima sa foren molts los qui desde l' any 1826 anaren á establirse en la illa qu' avuy domina lo Japó per complert com á troféu de ses victories sobre l' imperi xino.

SECCIÓ LITERARIA

NOCTURN

¡Cóm atrau y com acompanya lo llum de casa, quan tot d' una 'l veyeu pampallugar en negre nit entre 'l brancám! Lo cor s' aixampla, vos salta y os poseu á cantar. Tot aquell panorama al sumillo qu' entrístia 'ls ulls endormiscats, que 'ns sobrecullia 'l cor ab alguna de sas deformitats fantásticas, desapareix. Cavaller y cavall ja no veuhen més que aquell llumet. Abdós lo coneixen, abdós senten son encís.

Tras, tras, tras, tras... lo cavall marxa ab més delit, lo cavaller talareja sa cansó favorita.

De sopte, lo cavall adressa las orellas, lo cavaller calla y escolta. No se sent ni un mosquit.

—¡Senfblava la veu del nen!— ¡Ilusió! Era 'l pin pin d' un aucell qu' ha fugit d' ajoch sobresaltat. Y aquell llumet encara es lluny, lluny... però parpelleja plé de vida.

Tras, tras, tras, tras... lo cavall precipita la marxa tot ayros. Lo cor del cavaller s' esponja y salta de content.

Altre cop lo cavaller recull brida y para orella. —Gent que s' atansa... serán los de cassa... tots venen á rebrém.—

¡Ilusió! Una alaneda d' ayre, qu' escarpint la cabellera dels pins, no sé qué ha salmejat.

—¡Tornémhi, Menut!— Tras, tras, tras, tras... Però del cim d' aquest serrat, sembla que 'l llum se allunya. Lo cavall apreta sota una volta de salzers que cobreix la baixada.

—¡Eeeep!... ¡Xooó!... Nò, nò; josque, Menut! Me creya qu' algú plorava, y es l' aygua que s' escola rech avall... ¡Uff! ¡cóm se m' oprímia 'l cor!... ¡Bo! ara 'l llum s' apaga! ¡Potser ja no m' esperan!... ¡Ah! nò; ja 'l torno á veure. Apa, apa, Menut, qu' aviat hi serém.—

Lo llum ha crescut; una gran resplendor l' envolta. Dins d' aquesta resplendor, lo cavaller ja s' hi imagina tota la familia esperantlo al entorn de la blanca taula. La sopera fuma, lo vidre y la plata llampegan, los nens enganyan la són obrint los ulls tant com poden, la mare escolta del indret d' afora mitj tombada á la finestra, la cambra cabussa á peu dret á dos dits de la propia sombra qu' en la paret son cos estampa. Fins lo solemne trich-trach del gran rellojot de caixa creu sentir lo cavaller.

Tras, tras, tras, tras...—Au, Menut, au que 'ns hi anem acostant!—

Lo cavall ja galopa al peu de roures centenaris que la fosca ha agegantat més. Es la roureda de casa; prou que la coneixen cavaller y cavall. Lo llumet balla per las clarianas del bosch.

Tras, tras, tras... Passada la roureda vé 'l camí d' Abaix encaixonat per marjadas demunt de las quals guaytan arbres de clos. Tot d' una 'l cavaller se sobta. Un bulto negre s' ha des-

prés del marje, cabriteja un xich y arreu corre llisquent camí avall. Quan tomba 'l cap, sos ulls brillan com llumencas; es lo gat.

—Apa, Menut, que hi som aprop.— Glup... glup... glup... —Y tal s' hi som prop: mira 'l Lleó com s' explica.—

Lo cavall passa al trot, s' espolsa la cua y las crins, brasseja tot fatxendós, esbufega, estornuda, renilla y arriba tant frissós al reixat com lo cavaller. Lo reixat obra pas franch ab rebombori. Esclata un coro de veus estimadas; grans y petits enrondan al cavaller apenas ha posat lo peu á terra; lo Lleó trenca el rotllo, brinca desafortat llepant la cara y las mans del amo, mentres lo gat se li refrega per las camas, anguilejant y miolant tímídamet, y la quitxalleta enrahimada en brassos del pare, esclata en riallas y petons. La rialla esponja la fesomia de la muller, alegra totas las caras del servey.

Y quant, á la llum de la llinterna que porta 'l majordom brandant, emboca l' escala la familia, lo cavall, ja desencellat, s' escapa del mosso; brinca com un moltó y entra renellant á dins l' estable.

—Ah,—diu l' amo un cop á dalt,—ja som á casa! Benehida llum: tu eras l' ull benivolgut de la familia... tanquéu los finestrons: un cop tots dintre la llar, ja aquest llum no diu res als de fóra.

NARCÍS OLLER.

GAUDEAMUS.

Clara es la nit, y per damunt las teulas d' estret carrer qu' en la foscor s' endinza va rodolant la lluna.

Ja tot calla; tot s' ensopeix... barradas ja las portas, morta la llar... darrera la finestra ronca 'l burgés linfático en sa cambra; voltant per los terrats lo gat miola, y destaca sa negra silneta damunt lo cel esblanquehit...

De sopte quína remor al lluny! La cantonada, allá en 'l ombra tenyeix rojor d' incendi... ja s' ou la fressa més aprop.

Tot d' una gran glopada de gent lo carré omplena: quín formigueig d' alegra juvenalla! quín esbalot! quína claror! quín riure!

Atxas de vent ab fumarola y flamas, la munió de colors de las desfresses fan relluhí en la negror, brassos en l' aire, lo barret apuntat, de tort lo portan, lo manteu de gairell; enrogalladas las veus de tan cridar y ab las canturias, bronzint guitarras, redoblant panderos y destrempat terrabastall d' esquellas.

Per damunt de la colla esbojarrada com lo sant d' un misteri, en la cadira, venerable cadira de las ciencias, trontolla y rin, ab la muceta y borla portant per mofa en l' aire lo més pigre.

Lo gat, esporuguit, corre á amagarse, lo burgés trau lo cap per la finestra.

Es la alegre estudiantina de gatzara aquesta nit: obra 'l finestró, vehina, salta, donzella, del llit; es la joventut que ab fressa, vessant goig y amor te crida, no sigas sorda á són crit, que passa y passa depressa, com la nit de la vida, en la foscor de la nit.

Guayta, guayta si flameja lo geni ardit en llurs fronts y llur llabi, com sedeya per amorosos petóns; es la joventut que ab fressa vessant goig y amor te crida, obra, nena, 'ls finestrons, que passa y passa depressa com lo somni de la vida, trencant lo teu ab cansóns.

Com no té recorts, novella, no té encar remordiment; com tot es demá, per ella no fa cas de lo present; es la joventut que ab fressa vessant goig y amor te crida, surt á ton balcó amatent, que passa y passa depressa un sol cop, com en la vida, un sol cop passa corrent.

Son coratje no 's pot torce, de noblesa dú un tresor, ja té del home la forsa y encar te de noy lo cor; es la joventut que ab fressa, vessant goig y amor te crida, fia en ella ton amor, que passa y passa depressa y dura, com en lo vida, sols un dia son candor.

Ja s' allunya la gatzara, ja va amollant son trahut... surty y la veuras encare... ja entre l' ombra s' ha perdut; es la joventut que ab fressa vessant goig y amor te crida, despedeix la joventut que passa y passa depressa, y 'l carré, com nostra vida, deixa en prosaica quietut.

Joseph Yzart.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte 1.—Sts. Enecon ab. y Fortunat cfs.
Diumenge, 2.—PASQUA DE PENTECOSTÉS.
Dilluns, 3.—S. Isach monjo y sta. Clotilde reyna y lo beato Joan Grande.
Dimars, 4.—S. Francisco Caracciolo cf.
Dimecres, 5.—Sanxo y stas. Valeria y Marcia, mrs.
Dijous, 6.—S. Norbert b. y cf. y stas. Candia y Paulina.
Divendres 7.—S. Sabiniá.

QUARANTA HORES.

Avuy se trovan en la iglesia del Hospital
Demá comensarán en la iglesia del Hospici.

SECCIO COMERCIAL.

Mercat de Gerona del die 25 de Maig

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	13'00
Mestay.	»	11'50
Ordi.	»	7'50
Segol.	»	00'00
Civada.	»	7
Besses.	»	11'50
Mill.	»	14'00
Panis.	»	12'00
Blat de moro.	»	12'00
Llobins.	»	8'00
Fabes.	»	11'50
Fabó.	»	12'50
Fassols.	»	25'00
Monjetes.	»	26
Ous.	Dotzena.	0'20

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
Ferreria Vella.—3 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal para tenyir lo cabell. No te rival en lo mon, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprenent específic, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMTA Y ENQUADERNACIO

DE

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA. 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfics; sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot lo referent á la Imprempta.

Sobres comercials de color á

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIO DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALA", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalá» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas para la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESSETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argentaria, Gerona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos á preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
Al detall en totes les farmacies.

GRAN SABATERIA

DE

Francisco Malaret

2. RAMBLA DE LA LLIBERTAT 2.

devant del carrer d' Abeuradors y sota la perruqueria de 'n Cot

Calsat pera senyors desde.	6	PESSETES.
id. pera senyores desde.	4	id.
id. pera noys desde.	1'50	id.

Especialitat en lo calsat á la mida y de luxo.
Tot lo calsat, en sa classe, es de primera.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companya general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98	ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87	»
Sinistres pagats fins á idem.	32,82,316'69	»
Reserves ó fondos de segur á idem.	4,178,675'62	»

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mito.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocorrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL.

ESTABLIMENT
DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIO

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vaca. També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als metges y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director D Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companya Espanyola dedicada exclusivament á SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMPANYIA

SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se ven las moltas á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyores y nens.

Especialitat pera 'l que s' encarregui' expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economía

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redaccio y Administració; Sabateria Vella, núm. 2.—1.^a

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims